

ORDNINGSGREGLER,

utfärdade på grund af Kungl. Maj:ts nådiga reglemente af den 4. april 1862 för trafiken å Statens järnvägar.

§ 1. Statens för trafik öppnade järnvägar äro in-
ade i distrikt, å hvilka befälet utöfvas af distriktschefer.

Distriktschefsexpeditionerna äro förlagda:

för I. distriktet (linjerna Krylbo—Stockholm—
Hallsberg och Krylbo—Mjölby med här nedan under
vederb. trafiksektioner närmare angifna anslutande
linjer*) i Stockholm;

för II. distriktet (linjerna Göteborg—Hallsberg,
Falköping—Nässjö, Laxå—Charlottenberg och Udde-
valla—Skee med nedan angifna anslutande linjer**) i
Göteborg;

för III. distriktet (linjerna Katrineholm—Malmö,
Malmö—Engelholm och Helsingborg—Göteborg med
nedan angifna anslutande linjer) i Malmö;

för IV. distriktet (linjerna Sundsvall—Storlien,
Ånge—Krylbo och Bräcke—Långsele med nedan an-
gifna anslutande linjer) i Östersund;

för V. distriktet (linjerna Luleå—Riksgränsen och
Långsele—Boden—Morjärv med nedan angifna an-
slutande linjer) i Luleå.

Distrikten äro, hvad trafikafdelningen angår, in-
delade i trafiksektioner, å hvilka närmaste befälet ut-
öfvas af trafikinspektörer. I. distriktet utgöres af 1.,
2. och 3. sektionerna, II. distriktet af 4., 5. och 6.

*) Till I. distriktet hänföres äfven den under statens förvaltning
varande järnvägen Örebro—Svartå.

**) Till II. distriktet hänföres äfven den under statens förvaltning
varande järnvägen Strömstad—Skee.

sektionerna, III. distriktet af 7., 8. och 9. sektionerna, IV. distriktet af 10., 11. och 12. sektionerna samt V. distriktet af 13., 14. och 15. sektionerna.

Trafikinspektörsexpeditionerna äro förlagda:

för 1. trafiksektionen (linjen från Stockholm central till Hallsberg med sidobanorna till Stockholm södra och till Södertelge) i Stockholm;

för 2. trafiksektionen (linjen från och med Stockholm central till och med Krylbo med sidobanan till Värtan) i Stockholm;

för 3. trafiksektionen (linjerna från Krylbo till Mjölby samt från Örebro till Svartå) i Örebro;

för 4. trafiksektionen (linjerna från och med Göteborg till och med Falköping-Ranten samt från Falköping-Ranten till Nässjö) i Göteborg;

för 5. trafiksektionen (linjerna från Falköping-Ranten till Hallsberg, från Sköfde till och med Karlsborg samt från och med Uddevalla till och med Strömstad) i Falköping-Ranten;

för 6. trafiksektionen (linjen från Laxå till och med Charlottenberg med sidobanan till Fryksta) i Kristinehamn;

för 7. trafiksektionen (linjerna från och med Malmö till och med Nässjö, från Malmö till Engelholm samt från Billesholms grufva till Landskrona) i Malmö;

för 8. trafiksektionen (linjerna från och med Helsingborg till Göteborg samt från Åstorp till och med Höganäs nedre) i Helsingborg;

för 9. trafiksektionen (linjen från Nässjö till Katrineholm) i Norrköping;

för 10. trafiksektionen (linjerna från och med Storlien till Ånge samt från Bräcke till och med Sollefteå) i Östersund;

för 11. trafiksektionen (linjerna från och med Sundsvall till och med Ånge, från Ånge till och med Ljusdal samt från Ljusdal till och med Hudiksvall) i Sundsvall;

för 12. trafiksektionen (linjerna från Ljusdal till Krylbo samt från Kilafors till och med Stugsund) i Söderhamn;

för 13. trafiksektionen (linjerna från Jörn till Boden, från Boden till och med Morjärv samt från och med Luleå till och med Malmberget med sidobanan till Koskulls kulle) i Luleå;

för 14. trafiksektionen (linjerna från och med Jörn till Långsele, från Vännäs till och med Umeå samt från Mellansel till och med Örnsköldsvik) i Umeå;

för 15. trafiksektionen (linjen från Gellivare till och med Riksgränsen) i Kiruna.

Stationerna med därvid inrättade särskilda expeditioner för trafiken förestås af stationsinspektorer eller stationsmästare, som äro närmast ansvariga för ordningen därå. Stationsföreståndarens tjänstetecken är ett högrödt band omkring uniformsmössan.

De till stationsföreståndarnes biträde anställda tjänstemän och kontorsbiträden bära fastställd uniform.

Stationsbetjäningen utmärkes genom nummer å hufvudbonaden.

Bantågen stå under ledning af konduktörer, som bära uniform och likaledes äro utmärkta genom nummer.

§ 2. För erhållande af upplysningar i frågor, som röra person- eller godsbefordringen, äger den trafikerande allmänheten att i första rummet vända sig å station till stationsföreståndaren och å bantåg till konduktören.

Klagomål öfver oordningar eller öfver järnvägspersonalens uppförande kunna införas i stationens anmärkningsbok, hvilken skall af stationsföreståndaren på begäran tillhandahållas.

§ 3. Det på hvarje station befintliga stationsuret gäller såsom rättesnöre i afseende på tiden för expe-

ditionernas öppnande och stängande samt bantågens afgang.

§ 4. Biljettförsäljning. Personbiljetter erhållas emot kontant likvid vid hvarje stations biljettlucka. Biljettförsäljningen börjar å tider, som på stationen finnas genom anslag tillkännagifna, och slutar högst 5 minuter före hvarje bantågs afgang.

Resande, som önskar köpa biljett till station vid enskild järnväg, till hvilken direkta biljetter försäljas, kan fordra att erhålla dylik biljett endast om den beställes senast 15 minuter före afgangen af det tåg, med hvilket han ämnar resa.

Den som ej före biljettluckans tillslutande utlöst biljett äger ej rätt att medfölja då afgående bantåg, om ej stationsföreståndaren finner skäl att sådant medgifva.

När så många biljetter till någon viss vagnklass blifvit sålda, som platser finnas i de för det afgående bantåget afsedda vagnar af samma klass, upphör försäljningen af sådana biljetter.

Vid mellaustationerna säljas biljetter före ett bantågs väntade ankomst under villkor att tillräckligt utrymme i de medföljande vagnarne förefinnes. Brister utrymme och finnas ej å stationen disponibla vagnar att tillkoppla bantåget eller kunna ej flere vagnar medtagas, få de köpta biljetterna återlämnas, hvarvid de utlagda penningarna återbekommas. Vid bristande utrymme i vagnarna hafva de resande, som utlöst biljetter för största väglängden, företräde till erhållande af platser.

Till undvikande af tidsutdräkt med växling böra resande vid köp af biljetter, så vidt möjligt, vara försedda med jämna penningar till deras utlösande. Den, som ej är försedd med jämna penningar, är skyldig att afvakta växling, till dess tiden medgifver biljettförsäljaren att densamma verkställa. Anmärkning

mot oriktig växling skall genast, innan biljettköparen lämnar luckan, framställas, emedan intet afseende sedermera fästes därå.

På hvarje personbiljett äro afgang- och bestämmelsestationernas namn jämte vagnklassen utsatta och skall datum vara påstämpladt eller inskrifvet, innan biljetten anses gällande. Den resande bör vid biljettens emottagande efterse och genast anmärka, om något misstag i berörda hänseenden ägt rum, såvida afseende skall fästas å anmärkningen.

Ombyte af redan utlöst biljett från billigare till dyrare plats tillåtes emot erläggande af prisskillnaden, så framt begäran därom framställes i behörig tid och plats af den åstundade klassen finnes å bantåget ifråga.

Utbyte af biljett från dyrare vagnklass till billigare emot prisskillnadens återfående medgifves icke, utom i det fall att den resande till följd af bristande utrymme måste taga plats i billigare vagnklass.

Vid utlösande af sofvagnsbiljett för viss resa skall, om så påfordras, vanlig personbiljett för samma resa uppvisas.

§ 5. **Väntsalarne** på stationerna hållas tillgängliga för resande minst en timme före hvarje bantågs afgang. Det är ej tillåtet för resande i III. klassens vagn att ingå i de andra klassernas väntsal.

§ 6. **Tågens afgang.** Vid tågs utgångsstation och vid mellanstation, där längre uppehåll göres, öppnas dörrarna från väntsalarna till platformen på gifvet tecken med ringklocka, och böra de resande då ofördröjligen intaga sina platser i vagnarna. Två minuter före tågets afgang gifves ytterligare signal med ringklocka.

Vid mellanstation med kortare uppehåll öppnas dörrarna till platformen senast 5 minuter före tågets afgangstid, men signal med ringklocka gifves blott en gång, 2 minuter innan tåget sättes i rörelse eller, där

uppehållet är mycket kort, genast vid tågets ankomst.

Där tåg mötas äfvensom å större stationer, där sådant erfordras, utropas samtidigt med ringningen namnen å de hufvudstationer, dit det tåg går, som signalen gäller.

Vid mellanstation utropa konduktörerna, sedan bantåget stannat, stationens namn och tiden för uppehållet.

§ 7. Förhållningsregler under resan. Resande har under färden företrädesrätt till den plats, han från resans början innehaft. Han skall dock, försåvidt han tillfälligt lämnar sin plats, genom något å samma plats lagdt föremål beteckna densamma såsom redan upptagen. Annan resande äger således icke intaga på dylikt sätt utmärkt plats.

Resande, som under tågs uppehåll lämnar sin vagn, bör iakttaga vagnens nummer för att återfinna förut innehafd plats.

Konduktörerna äro berättigade och, vid anfordran, skyldiga att anvisa de resande platser.

Resande är skyldig att på anfordran af stations-tjänsteman eller konduktör uppvisa innehafvande biljett, när helst sådant erfordras för kontroll eller biljettens märkning. Under bantågets gång skall hvarje resande förvara sin biljett, till dess att densamma före eller vid bestämmelsestationen honom affordras af konduktören eller särskild biljett-emottagare.

Beträffande rätt att öfvergå från ett tåg till ett annat och att göra uppehåll under resan hänvisas till taxans »Särskilda bestämmelser».

Resande varnas för att under tågets gång sträcka sig ut genom fönstret eller stödja sig mot vagnsdörr. Det är förbjudet att nedsläppa tändstickor, aska eller andra föremål i fönsterfalsarna. Den som förorsakar skada å sitsar eller annat innanrede i vagn är underkastad ersättningsskyldighet.

Vagnsfönster åt vindsidan skall hållas stängdt, om någon resande i kupén sådant yrkar.

Resande skola för in- eller utstigande afbida bantågets fullkomliga stillastående och få ej själfva öppna vagnsdörrarna.

Män få icke under någon förevändning taga plats i kupé, hvilken genom särskild skylt angifves såsom damkupé.

§ 8. **Tobaksrökning** i järnvägens expeditjonsrum och väntsalur är förbjuden.

I vissa af dagtågens vagnar och nattågens vagnar för sittande får tobaksrökning äga rum i särskilda vagnsafdelningar, som medels skyltar äro angifna såsom tillgängliga för rökare.

Finnas icke dylika afdelningar anordnade, får tobaksrökning äga rum i särskilda kupéer, och äro jämväl dessa medels skyltar angifna såsom tillgängliga för rökare.

Annorstädes än i sålunda reserverade afdelningar eller kupéer får tobaksrökning icke äga rum, vare sig i korridorer eller kupéer.

Dörr till kupé, som icke tillhör sådan särskild vagnsafdelning, som i första stycket omförmäles, skall hållas stängd, då densamma begagnas såsom rökkupé.

I nattågens sofvagnar får rökning äga rum i halfkupéer, till hvilka första klassens biljetter lösts. I sofvagnarnas öfriga kupéer får rökning icke äga rum, med mindre samtliga resande i kupén därtill lämna sitt medgifvande, och i hvarje fall icke mellan klockan 10 e. m. och klockan 7 f. m. Rökning i sofvagnarnas korridorer får icke äga rum; och skall dörr till kupé, hvori rökning äger rum, hållas stängd.

§ 9. **Resgodsbefordring.** Expeditionen för emottagande af resgods på hvarje station öppnas och stänges samtidigt med biljettluckorna.

Angående hvad som får medtagas såsom resgods hänvisas till taxans »Särskilda bestämmelser.»

Resgods, som resande önskar befordradt med samma bantåg, han själf begagnar, bör inlämnas i resgodsexpeditionen minst 10 minuter eller, om resgodsets vikt uppgår till mer än 200 kg., minst 20 minuter före bantågets afgangstid. Vid resgodsets inlämnande åligger ägaren att tillika aflämna personbiljetten. Sedan vikten blifvit i expeditionen uttrönt och likvid för möjligen befintlig öfvervikt erlagd, återfås biljetten och erhålles kontramärke, försedt med samma nummer, som är åsatt resgodspersedlarna.

Från resgods, som inlämnas, böra äldre resgodsmärken vara borttagna, emedan sådana lätt föranleda felsändning.

Resgods utlämnas på bestämmelsestationen till den resande eller hans ombud emot återställande af erhållna kontramärken. Hafva dessa under resan gått förlorade, åligger det ägaren att på annat sätt styrka sin rätt till effekterna eller ställa borgen, innan dessa få afhämtas.

För de effekter, resande medför i kupén, ansvarar icke järnvägsförvaltningen.

Kanarie- eller dylika mindre fåglar i burar få medtagas i kupén, om samtliga medresande gifva sitt tillstånd därtill.

§ 10. **Hundar** och dylika djur skola aflämnas minst 15 minuter före det tågs afgangstid, med hvilket de önskas befordrade, och skall för dem biljett mot konstant afgift lösas på afsändningsstationen. Hundar medtagas å alla slags tåg. Hundarna, som böra vara

försedda med munkorg eller åtminstone halsband, införas därefter å de för sådana djur afsedda platser — dock att smärre knähundar få efter vederbörande stationsbefäls pröfning intagas i kupé, om invändning häremot icke göres af medresande — och utlämnas på bestämmelsestationen mot biljettens återställande. Saknas munkorg, bör den, som aflämnar hunden, själf införa honom på den plats som anvisas. Hundar utan både munkorg och halsband mottagas icke.

Hundar och dylika djur mottagas till försändning äfven om afsändaren icke medföljer samma tåg. Afsändaren skall i sådant fall aflämna biljetten i resgodsexpeditionen samt uppgifva sitt namn, bestämmelsestationen och namnet å den person, till hvilken djuret därstädes skall utlämnas.

§ 11. **Åkdon och lefvande djur** (utom hundar) transporteras med blandade tåg och godståg samt medtagas undantagsvis på vissa bansträckor å persontåg — hästar äfven å snälltåg —, där utrymme och tid sådant medgifva eller annars hinder icke möter.

Afsändare af större djur skall besörja djurens inlastning i och lossning från de till transporten upplåttna vagnarna.

§ 12. **Åkdon**, som skola åtfölja ett bantåg, böra aflämnas senast 1 timme före den utsatta afgangstiden. Plats för åkdon måste dock rekvireras på afsändningsstationen 24 timmar förut, därest ägaren önskar, att detsamma skall med bestämdt bantåg afgå.

Fraktbiljett för åkdon uttages, då detsamma för transport aflämnas, och kan likvid för sådan biljett erläggas vare sig på afsändnings- eller bestämmelsestationen.

§ 13. För **hästar**, som skola sändas med bantåg, bör vagn rekvireras på afsändningsstationen minst 24 timmar före tågets afgangstid. Vid rekvisition af

vagn för hästtransport skall afsändaren uppgifva hästarnes antal.

Hästar, som skola försändas med bantåg, böra genom afsändarens försorg hållas beredda att införas i de därtill afsedda vagnarna minst 1 timme före bantågets afgang.

Biljetter för hästar uttagas då hästarne inställas på stationen och innan de införas i vagnarne.

Hästarna ställas till ledsagarens eller ägarens disposition på bestämmelsestationen emot biljettens aflämnande och fraktens erläggande, därest denna icke blifvit betald vid afsändningen.

§ 14. Afsändare af **boskaps kreatur** skall i afsändningsstationens godsexpedition, senast 24 timmar före det tågs afgangstid, hvarmed transporten äskas, uppgifva kreaturens antal och beskaffenhet; kunnande frakten betalas vare sig på afgang- eller bestämmelsestationen.

Stationsbefälet bestämmer, hvilket slag af vagnar skall för hvarje transport begagnas.

Kreaturen skola genom afsändarens försorg inställas å bangården senast 2 timmar före bantågets utsatta afgangstid, och skall biljett för transporten uttagas, innan kreaturen införas i vagnarna.

Småkreatur skola aflämnas instängda i burar, korgar eller andra dylika förvaringsrum, såvida ej hel vagn för dem rekvireras. Dock må kalffvar, rådjur, smärre hjortar och renar, svin, får och getkreatur föras lösa och afgift beräknas efter stycketal *dels i allmänhet*, om frakt för sändningen erlægges med minst samma belopp som för ett större boskapskreatur, *dels ock särskildt* å vissa bandelar, å dagar, som af trafikbefälet kungöras, och å tåg, som för sådant ändamål föra särskild vagn.

Transporterade kreatur utlämnas på bestämmelsestationen mot biljetternas aflämnande.

§ 15. Alla **godsexpeditioner** hållas tillgängliga för allmänheten hvarje helgfri dag året om från kl. 7 förmiddagen till kl. 7 eftermiddagen.

Å station, från hvilken godsförande tåg afgår tidigare än hvad ofvan sagdt är, öppnas expeditionen för inlämnande af paket- och ilgods samt matvaror å tid, som af trafikinspektören bestämmes och å stationen finnes angifven genom anslag.

Helgdagar mottagas och utlämnas paket- och ilgods under den genom anslag å stationen tillkännagifna tid.

Vid mellanstation, där icke genom särskildt anslag är annorlunda bestämdt, stängas godsexpeditionen och magasinet under den tid, då personalen är sysselsatt i och för tågs expedierande.

§ 16. **Gods, som aflämnas** till transport på statens järnvägar, skall vara åtföljdt af fraktsedel enligt fastställt formulär, hvartill blanketter emot lösen tillhandahållas trafikanter på alla järnvägsstationer.

Därest afsändare önskar med snälltåg försända sådana i taxans »Särskilda bestämmelser» nämnda varor, hvilka, när sådant utan olägenhet för tågens regelbundna gång kan äga rum, få mot på visst sätt förhöjd fraktgodsfrakt befordras med dylika tåg, är han skyldig att i fraktsedelns alla tre afdelningar anteckna, att godset försändes såsom fraktgods »med snälltåg».

Med undantag af gods, som försändes i hela vagnslaster, äfvensom styckegods af sådan beskaffenhet — såsom hö, tegel, bräder m. m. — att hvarje i försändelsen ingående kolli icke lämpligen kan af afsändaren fördes med omslag och adress, och som därför med afseende å lossning och lastning behandlas såsom vagnslastgods, emottages icke gods till befordran på järnvägen, om icke godsets destination och emottagarens namn eller kollimärke äro tydligt utsatta å yttre omslaget.

Gods, som med oriktig fraktsedel inlämnats till en station, får återtagas eller kan, om utrymmet sådant medgifver, på inlämnarens ansvar kvarligga å stationen till dess att ny behörig fraktsedel inkommit. Dröjes därmed öfver 24 timmar, är godsafsändaren skyldig att enligt taxan betala plats- eller magasinspengar.

Vederbörande järnvägstjänstemans anteckning å fraktsedeln om inlämningstiden är ensamt gällande.

Fraktgods måste för att, därest utrymme och öfriga omständigheter det medgifva, kunna befordras med något bestämdt godsförande bantåg, vara å stationen inlämnadt senast 2 timmar före tågets utsatta afgångstid, där ej vederbörande trafikbefäl i fråga om sådana i taxans »Särskilda bestämmelser» nämnda varor, som få mot afgift såsom för fraktgods befordras med persontåg eller för ilgodsbefordran upplåtet snälltåg, medgifvit att godset får inlämnas inom kortare tid.

Gods kan insändas direkt till godsexpeditionerna med formän och emottages därstädes utan att särskild kommissionär behöfver anlitas för dess öfverlämnande, allenast godset åtföljes af behörig fraktsedel.

Allt gods, som ej lastas i vagnarna genom afsändarens egen försorg, skall af aflämnaren uppläggas enligt stationsbefälets anvisning å lastplattform eller i godsmagasin.

Paket- och ilgods måste för att kunna befordras med något bestämdt ilgodsförande bantåg vara å stationen inlämnadt senast 30 minuter före tågets utsatta afgångstid.

§ 17. Utlämning af gods, som ankommit till en station, begynner så fort ske kan efter hvarje bantågs ankomst, dock med iakttagande af de för godsexpeditionernas öppnande och stängande uti § 15 bestämda tider. Särskilda undantag härifrån kunna dock af trafikinspektören medgifvas.

§ 18. För transport af **krut och andra explosiva ämnen** samt eldfarliga oljor och vissa andra därmed jämförliga vätskor gäller hvad därom är i särskilda Kungl. förordningar stadadt.

§ 19. **Frätande syror** transporteras, därest icke frakt erlägges såsom för full vagnslast, endast på de dagar och med de tåg, som genom särskilda å stationerna uppsatta anslag angifvas.

§ 20. Damejeanner och andra glas- eller lerkärl, hvaruti flytande ämnen förvaras, skola vara omsorgsfullt tillslutna och inpackade i tillräckligt starka lådor eller spilträn. Sker försändningen i full vagnslast från en afsändare till en emottagare och mellan stationer, belägna vid bana med samma spårvidd, så att omlastning ej behöfver ifrågakomma, må flaskorna eller damejeannerna föras i korgar.

Klorsyradt kali och andra likartade ämnen skola vara inlagda i papperskapslar, förvarade i väl slutna trälådor.

Fosfor skall vara inlagd i med vatten fyllda, tillödda bleckdosor, förvarade i tätt slutna, med sågspån fyllda trälådor, ej vägande öfver 50 kilogram.

Alla lådor, hvaruti förenämnda ämnen transporteras, skola vara försedda med handtag samt påskrift, angifvande innehållet och den sida, som alltid bör vändas uppåt.

Tändstickor skola vara inlagda i bleckaskar eller i med papper klädda trälådor.

Calciumcarbid skall vara inpackadt i kärl af smidig metall, dock ej af koppar, af behörig styrka, fullt tätt sammansatt samt tydligt märkt med ordet »calciumcarbid».

Begagnadt trassel skall vara inpackadt i fasta, tätt slutna fat, lådor eller andra behållare.

För befordring af flytande kolsyra använda cylindrar skola vara märkta med år, månad och dag, då

undersökning af deras motstånd mot vätsketryck ägt rum, äfvensom med den persons initialer *), som verkställt denna undersökning. Trycket skall utgöra minst 250 atmosfärer och i cylindern skall finnas ett utrymme af 1.34 liter för hvarje kilogram flytande kol-syra. Cylindrar, som undersökts i Sverige äfvensom sådana som införts till Sverige i samtrafik med utlandet, få emottagas till transport, om undersökningen företagits inom de tre sista åren. I öfrigt få i utlandet undersökta cylindrar emottagas till transport endast under villkor att, enligt å desamma anbragt märke, undersökningen ägt rum inom de sista sex månaderna.

§ 21. Afsändare af de i taxan såsom »farligt ämne» angifna varor skall, så framt han icke vill för dessa varor erlægga 25 procent högre frakt än den i taxan bestämda, å fraktsedeln teckna en förbindelse, att han ansvarar för all skada, som genom läckning, själfantändning, kärlets eller emballagets bräcklighet kan förorsakas icke allenast å annat gods, utan äfven å järnvägens tillhörigheter.

Genom erläggandet af nämnda högre frakt, därom anteckning alltid skall göras å fraktsedeln, befrias afsändaren från ansvaret för den skada å *annat gods* eller *järnvägens tillhörigheter*, som genom bemälda varor kan förorsakas, men för skador, som af ofvan anförda orsaker kunna träffa själfva *de i fråga varande varorna*, ikläder sig järnvägen ingen ansvarighet, utan sker dessa varors transport alltid på afsändarens eller mottagarens risk.

Därför skall ock afsändare, äfven om han genom erläggande af den högre frakten frigör sig från an-

*) De personer, som i Sverige äga verkställa denna undersökning, äro för närvarande:

i Stockholm (Liljeholmen) inspektören för explosiva varor, professor Werner Cronquist (initialer W. C.), i Göteborg föreståndaren för materialprofningsanstalten i Göteborg, ingenjören B. H. Wahlin (initialer B. W.), i Malmö öfveringenjören för ångpanneundersökning i södra Sverige Emil Risberg (initialer E. R.).

svaret för skada å *annat gods* eller *järnvägens tillhörigheter*, på fraktsedlarne teckna orden: »Transporten verkställes för N. N. (afsändarens eller mottagarens) räkning och risk.»

Stockholm i december 1905.

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN.

ORDNINGSGREGLER,

utfärdade på grund af Kungl. Maj:ts nådiga reglemente af den 4 april 1862 för trafiken å Statens järnvägar.

§ 1. Statens för trafik öppnade järnvägar äro indelade i distrikt, å hvilka befälet utöfvas af distriktschefer.

Distriktschefsexpeditionerna äro förlagda:

för I distriktet (linjerna Krylbo—Stockholm—Hallsberg, Krylbo—Mjölby och Örebro—Svartå med här nedan under vederb. trafiksektioner närmare angifna anslutande linjer) i *Stockholm*;

för II distriktet (linjerna Göteborg—Hallsberg, Falköping—Nässjö, Laxå—Charlottenberg och Göteborg—Strömstad med nedan angifna anslutande linjer) i *Göteborg*;

för III distriktet (linjerna Katrineholm—Malmö—Trelleborg, Arlöf—Engelholm och Helsingborg—Göteborg med nedan angifna anslutande linjer) i *Malmö*;

för IV distriktet (linjerna Sundsvall—Storlien, Ånge—Krylbo och Bräcke—Långsele med nedan angifna anslutande linjer) i *Östersund*;

för V distriktet (linjerna Luleå—Riksgränsen och Långsele—Boden—Morjärv med nedan angifna anslutande linjer) i *Luleå*.

Distrikten äro, hvad trafikafdelningen angår, indelade i trafiksektioner, å hvilka närmaste befälet utöfvas af trafikinspektörer. I distriktet utgöres af 1, 2 och 3 sektionerna, II distriktet af 4, 5 och 6 sektionerna, III distriktet af 7, 8 och 9 sektionerna, IV distriktet af 10, 11 och 12 sektionerna samt V distriktet af 13, 14 och 15 sektionerna.

Trafikinspektörsexpeditionerna äro förlagda:

För 1 trafiksektionen (linjen från Stockholm central till Hallsberg med sidobanorna till Stockholm södra och till Södertelge) i *Stockholm*;

För 2 trafiksektionen (linjen från och med Stockholm central till och med Krylbo med sidobanan till Värtan) i *Stockholm*;

för 3 trafiksektionen (linjerna från Krylbo till Mjölby samt från Örebro till Svartå) i *Örebro*;

För 4 trafiksektionen (linjerna från och med Göteborg till Falköping-Ranten samt från och med Strömstad till Göteborg) i *Göteborg*;

för 5 trafiksektionen (linjerna från och med Falköping-Ranten till Hallsberg, från Sköfde till och med Karlsborg samt från Falköping-Ranten till Nässjö) i *Falköping-Ranten*;

för 6 trafiksektionen (linjen från Laxå till och med Charlottenberg med sidobanan till Fryksta) i *Kristinehamn*;

för 7 trafiksektionen (linjerna från och med Malmö till och med Alfveta, från Arlöf till Billesholms grufva samt från Malmö till och med Trelleborg F.) i *Malmö*;

för 8 trafiksektionen (linjerna från och med Helsingborg F. till B:s Göteborg, från Åstorp till och med Höganäs nedre samt från Engelholm till Landskrona) i *Helsingborg*;

för 9 trafiksektionen (linjen från Alfveta till Katrineholm) i *Norrköping*;

för 10 trafiksektionen (linjerna från och med Storlien till Ånge samt från Bräcke till och med Sollefteå) i *Östersund*;

för 11 trafiksektionen (linjerna från och med Sundsvall till och med Ånge, från Ånge till och med Ljusdal samt från Ljusdal till och med Hudiksvall) i *Sundsvall*;

för 12 trafiksektionen (linjerna från Ljusdal till Krylbo samt från Kilafors till och med Stugsund) i *Söderhamn*;

för 13 trafiksektionen (linjerna från Jörn till och med Morjärv samt från och med Luleå till och med Malmberget med sidobanan till Koskulls kulle) i *Luleå*;

för 14 trafiksektionen (linjerna från och med Jörn till Långsele, från Vännäs till och med Umeå samt från Mellansel till och med Örnköldsvik) i *Umeå*;

för 15 trafiksektionen (linjen från Gellivare till och med Riksgränsen) i *Kiruna*.

Stationerna med därvid inrättade särskilda expeditioner för trafiken förestås af stationsinspektorer eller stationsmästare, som äro närmast ansvariga för ordningen därå. Stationsföreståndarens tjänstetecken är ett högrödt band omkring uniformsmössan.

De till stationsföreståndarnes biträde anställda tjänstemännen bära fastställd uniform.

Bantågen stå under ledning af tågmästare och konduktörer, som likaledes bära uniform.

§ 2. För erhållande af upplysningar i frågor, som röra person- eller godsbefordringen, äger den trafikerande allmänheten att i första rummet vända sig å station till stationsföreståndaren och å bantåg till tågbefälhafvaren.

Klagomål öfver oordningar eller öfver järnvägspersonalens uppförande kunna anmälas till vederbörande trafikbefäl.

§ 3. Det på hvarje station befintliga stationsuret gäller såsom rättesnöre i afseende på tiden för expeditionernas öppnande och stängande samt bantågens afgang.

§ 4. Biljettförsäljning. Personbiljetter erhållas emot kontant likvid vid hvarje stations biljettlucka. Biljettförsäljningen börjar å tider, som på stationen finnas genom anslag tillkännagifna, och slutar högst 5 minuter före hvarje bantågs afgang.

Resande, som önskar köpa biljett till station vid enskild järnväg, till hvilken direkta biljetter försäljas, kan fordra att erhålla dylik biljett endast om den beställes senast 15 minuter före afgangen af det tåg, med hvilket han ämnar resa.

Den som ej före biljettförsäljningens slut löst biljett äger ej rätt att medfölja då afgående bantåg, om ej stationsföreståndaren finner skäl att sådant medgifva.

När så många biljetter till någon viss vagnsklass blifvit sålda, som platser finnas i de för det afgående bantåget afsedda vagnar af samma klass, upphör försäljningen af sådana biljetter.

Vid mellanstationerna säljas biljetter före ett bantågs väntade ankomst under villkor att tillräckligt utrymme i de medföljande vagnarna förefinnes. Brister utrymme och finnas ej å stationen disponibla vagnar att tillkoppla bantåget eller kunna ej flere vagnar medtagas, få de köpta biljetterna återlämnas, hvarvid de utlagda penningarna återbekommas. Vid bristande utrymme i vagnarna hafva de resande, som löst biljetter för största väglängden, företräde till erhållande af platser.

Till undvikande af tidsutdräkt med växling böra resande vid köp af biljetter, så vidt möjligt, vara försedda med jämna penningar. Den, som ej är försedd med jämna penningar, är skyldig att afvakta växling, till dess tiden medgifver biljettförsäljaren att densamma verkställa. Anmärkning mot oriktig växling skall genast, innan biljettköparen lämnar luckan, framställas, emedan intet afseende sedermera fästes därå.

På hvarje personbiljett äro afgångs- och bestäm-

melsestationernas namn jämte vagnsklassen utsatta och skall datum vara påstämpladt eller inskrifvet, innan biljetten anses gällande. Den resande bör vid biljettens emottagande efterse och genast anmärka, om något misstag i berörda hänseenden ägt rum, såvida afseende skall fästas å anmärkningen.

Ombyte af redan löst biljett från billigare till dyrare plats tillåtes emot erläggande af prisskillnaden, så framt begäran därom framställes i behörig tid och plats af den åstundade klassen finnes å bantåget ifråga.

Utbyte af biljett från dyrare vagnsklass till billigare emot prisskillnadens återfående medgifves icke, utom i det fall att den resande till följd af bristande utrymme måste taga plats i billigare vagnsklass.

Rekvision af sofplats kan ske å hvilken statens eller enskild järnvägsstation som hälst, men utlämnas sofvagnsbiljett, förutom å vederbörande svenska utgångsstation, endast å station, hvarest tåget enligt tidtabellen gör uppehåll för resandes påstigande.

Vid utlösande af snälltågstilläggsbiljett och sofvagnsbiljett för viss resa skall, om så påfordras, vanlig personbiljett för samma resa uppvisas.

§ 5. Väntsalarne på stationerna hållas tillgängliga för resande minst en timme före hvarje bantågs afgang. Det är ej tillåtet för resande i III klassens vagn att ingå i de andra klassernas väntsal.

§ 6. Tågens afgang och ankomst. Vid tågs utgångsstation samt vid station, där flera tåg samtidigt äro färdiga att afgå, utropas dessförinnan i väntsalar och restaurationslokaler namnen å de större stationer, dit tåg skola afgå. Vid öfriga stationer äger intet utrop af tåg rum. Dörrarna från väntsalarna till plattformen öppnas å tid, som stationsbefälet bestämmer, dock senast 5 minuter före tågs afgang.

Då tåg är färdigt till afgang, ger tågpersonalen, om så erfordras, med utropet: »tag plats» tillkänna

för de resande, att tåget omedelbart kommer att sätta sig i rörelse, samt stänger samtidigt personvagnarnas dörrar eller grindar.

Å snälltåg meddelar tågpersonalen kort före ankomsten till station, där uppehållet understiger 2 minuter, vid gång genom tåget, i alla vagnar utom sofvagnar namnet å denna station. Äger tågombyte rum å denna station, uppgifver tågpersonalen jämväl, hvart anslutande tåg afgå.

Finnes icke genomgång i tåget, utropar tågpersonalen, sedan tåget stannat, stationens namn samt uppgifver de platser, dit anslutande tåg afgå.

§ 7. **Förhållningsregler under resan.** Resande har under färden företrädesrätt till den plats, han från resans början innehäfter. Han skall dock, försåvidt han tillfälligt lämnar sin plats, genom något å samma plats lagdt föremål beteckna densamma såsom redan upptagen. Annan resande äger således icke intaga på dylikt sätt utmärkt plats.

Resande, som under tågs uppehåll lämnar sin vagn, bör iakttaga vagnens nummer för att återfinna förut innehäfd plats.

Konduktörerna äro berättigade och, vid anfordran, skyldiga att anvisa de resande platser.

Till sådana resande i 1:a och 2:a klassens vagnar i snälltågen, som ej innehafva sofvagnsbiljett, skall af konduktören afgiftsfritt utlämnas s. k. *platsbiljett*, som berättigar innehafvaren till viss bestämd plats i vederbörande vagn. Dylik bestämd plats i någon af de direkta vagnarna till utlandet kan vid resa från vagnens utgångsstation mot afgift af 25 öre där förutbeställas antingen samma dag tåget går eller ock dagen förut, i förstnämnda fall senast en timme före tågets afgång. Sådan förutbeställning får emellertid icke äga rum till de sofvagnar, som framgå mellan Stockholm och Berlin i tågen n:r 7 och 8 samt mellan Göteborg och Hamburg i tågen n:r 41 och 42.

För resande i 3:e klass tillämpas förenämnda anordningar tills vidare endast vid färd med vederbörande direkta vagn mellan Stockholm och Berlin.

Resande är skyldig att på anfordran af stations- eller tåg tjänsteman uppvisa innehafvande biljett, när helst sådant erfordras för kontroll eller biljettens märkning. Under bantågets gång skall hvarje resande förvara sin biljett, till dess att densamma före eller vid bestämmelsestationen affordras honom af tågpersonalen eller särskild biljett-emottagare.

Beträffande rätt att öfvergå från ett tåg till ett annat och att göra uppehåll under resan hänvisas till taxans »Särskilda bestämmelser».

Resande varnas för att under tågets gång sträcka sig ut genom fönstret eller stödja sig mot vagnsdörr. Det är förbjudet att nedsläppa tändstickor, aska eller andra föremål i fönsterfalsarna. Den som förorsakar skada å sitsar eller annat innanrede i vagn eller å järnvägen tillhörigt glas eller porslin är underkastad ersättningsskyldighet.

Vagnsfönster å vindsidan skall hållas stängdt, om någon resande i kupén sådant yrkar.

Resande skola för in- eller utstigande afbida bantågets fullkomliga stillastående och få ej själfva öppna vagnsdörrarna.

Män få icke under någon förevändning taga plats i kupé, hvilken genom särskild skylt angifves såsom damkupé.

Resande, som löst biljett till tåg, hvari restaurantvagn går, skall, oberoende af den vagnsklass, till hvilken han löst biljett, äga tillträde till dylik vagn och rätt att uppehålla sig där under den tid, han intager måltid.

Öl får icke serveras i eller från restaurantvagn annorledes än i samband med servering af mat.

§ 8. Tobaksrökning i järnvägens expeditjonsrum och väntsalar är förbjuden.

I vissa af *dagtågens vagnar* och *nattågens vagnar* för *sittande* får tobaksrökning äga rum i de särskilda vagnsafdelningar eller i de särskilda kupéer, hvilka med skyltar äro angifna såsom tillgängliga för rökare.

Dörr till kupé i sådan vagnsafdelning, hvilken icke i sin helhet är upplåten för rökare, skall hållas stängd, då kupén begagnas såsom rökkupé.

Annorstädes i dessa vagnar än i sålunda reserverade afdelningar eller kupéer får tobaksrökning icke äga rum.

I de sofvagnar, där särskilda anslag finnas uppsatta i samtliga afdelningar i vagnen om förbud mot tobaksrökning, må sådan icke under några omständigheter äga rum.

I öfriga sofvagnar må rökning äga rum i halfkupé, till hvilken första klassens biljett lösts. I öfriga kupéer och halfkupéer i sistnämnda sofvagnar må rökning icke äga rum, med mindre samtliga resande i kupén därtill lämna medgifvande, i hvarje fall dock icke mellan kl. 10 e. m. och kl. 7 f. m.

Rökning må icke äga rum i sofvagnarnas korridorer. Dörr till kupé, hvari rökning äger rum, skall hållas stängd, så att rök icke uttränger i korridoren eller andra kupéer.

Tobaksrökning får icke äga rum i restaurantvagn.

§ 9. Resgodsbefordring. Expeditionen för emottagande af resgods på hvarje station öppnas och stänges samtidigt med biljettluckorna.

Angående hvad som får medtagas såsom resgods hänvisas till taxans »Särskilda bestämmelser».

Resgods, som resande önskar befordradt med samma bantåg, han själf begagnar, bör inlämnas i resgodsexpeditionen minst 10 minuter eller, om resgodsets vikt uppgår till mer än 200 kg., minst 20

minuter före bantågets afgangstid. Vid resgodsets inlämnande åligger ägaren att tillika aflämna personbiljetten. Sedan vikten blifvit i expeditionen uttrönt och likvid för möjligen befintlig öfvervikt erlagd, återfås biljetten och erhålles kontramärke, försedt med samma nummer, som är åsatt resgodspersedlarna.

Från resgods, som inlämnas, böra äldre resgodsmärken vara borttagna, emedan sådana lätt föranleda felsändning.

Resgods utlämnas på bestämmelsestationen till den resande eller hans ombud emot återställande af erhållna kontramärken eller öfverviktsbiljetter. Hafva dessa under resan gått förlorade, åligger det ägaren att på annat sätt styrka sin rätt till effekterna eller ställa borgen, innan dessa få afhämtas.

Resgods får placeras under eller öfver den resandes plats i kupén, å de i korridorerna anbragta hyllorna eller i de särskilda resgodsrums, som finnas inrättade i vissa lokaltågsvagnar. På golfvet i korridorerna och på sittplatserna får däremot intet resgods placeras.

Kanarie- eller dylika mindre fåglar i burar få medtagas i kupén, om samtliga medresande gifva sitt tillstånd därtill.

För de effekter, resande medför i kupén, ansvarar icke järnvägsförvaltningen.

Sådana reseffekter, som enligt gällande bestämmelser få af resande medföras polletterade eller som handresgods, må å hvilken station som helst mot erläggande af viss afgift aflämnas till förvaring.

§ 10. **Hundar** och dylika djur skola aflämnas minst 15 minuter före det tågs afgangstid, med hvilket de önskas befordrade, och skall för dem biljett mot konstant afgift lösas på afsändningsstationen. Hundar medtagas å alla slags tåg. Hundarna, som böra vara

försedda med munkorg eller åtminstone halsband, införas därefter å de för sådana djur afsedda platser — dock att smärre knähundar få efter vederbörande stationsbefäls pröfning intagas i kupé, om invändning häremot icke göres af medresande — och utlämnas på bestämmelsestationen mot biljettens återställande. Saknas munkorg, bör den, som aflämnar hunden, själf införa honom på den plats, som anvisas. Hundar utan både munkorg och halsband mottagas endast om de äro förvarade i burar eller korgar.

Hundar och dylika djur mottagas till försändning äfven om afsändaren icke medföljer samma tåg. Afsändaren skall i sådant fall aflämna biljetten i resgodsexpeditionen samt uppgifva sitt namn, bestämmelsestationen och namnet å den person, till hvilken djuret därstädes skall utlämnas.

§ 11. **Åkdon** och **levande djur** (utom hundar) transporteras med blandade tåg och godståg samt medtagas undantagsvis på vissa bansträckor å persontåg — hästar äfven å snälltåg —, där utrymme och tid sådant medgifva eller hinder annars icke möter.

Afsändare af större djur skall besörja djurens inlastning i och lossning från de till transporten upplåttna vagnarna.

§ 12. **Åkdon**, som skola åtfölja ett bantåg, böra aflämnas senast 1 timme före den utsatta afgangstiden. Plats för åkdon måste dock rekvireras på afsändningsstationen 24 timmar förut, därest ägaren önskar, att detsamma skall med bestämdt bantåg afgå.

Fraktbiljett för åkdon uttages, då detsamma för transport aflämnas, och kan likvid för sådan biljett erläggas på antingen afsändnings- eller bestämmelsestationen.

§ 13. För **hästar**, som skola sändas med bantåg, bör vagn rekvireras på afsändningsstationen minst 24 timmar före tågets afgangstid. Vid rekvisition af

vagn för hästtransport skall afsändaren uppgifva hästarnes antal.

Hästar, som skola försändas med bantåg, böra genom afsändarens försorg hållas beredda att införas i de därtill afsedda vagnarna minst 1 timme före bantågets afgång.

Biljetter för hästar uttagas, då hästarna inställas på stationen och innan de införas i vagnarna.

Hästarna ställas till ledsagarens eller ägarens disposition på bestämmelsestationen emot biljettens aflämnande och fraktens erläggande, därest denna icke blifvit betald vid afsändningen.

§ 14. Afsändare af **boskaps kreatur** skall i afsändningsstationens godsexpedition, senast 24 timmar före det tågs afgangstid, hvarmed transporten äskas, uppgifva kreaturens antal och beskaffenhet. Frakten kan betalas på antingen afgångs- eller bestämmelsestationen.

Stationsbefälet bestämmer, hvilket slag af vagnar skall för hvarje transport begagnas.

Kreaturens skola genom afsändarens försorg inställas å bangården senast 2 timmar före bantågets utsatta afgangstid, och skall biljett för transporten uttagas, innan kreaturen införas i vagnarna.

Småkreatur skola aflämnas instängda i burar, korgar eller andra dylika förvaringsrum, såvida ej hel vagn för dem rekvireras. Dock må kalvvar, rådjur, smärre hjortar och renar, svin, får och getkreatur föras lösa och afgift beräknas efter stycketal *dels i allmänhet*, om frakt för sändningen erlägges med minst samma belopp som för ett större boskapskreatur, *dels ock särskildt* å vissa bandelar, å dagar, som af trafikbefälet kungöras, och å tåg, som för sådant ändamål föra särskild vagn.

Större boskapsdjur skola för uppbindningen i vagnarna vara försedda med grimmor, anbragta öfver nosryggen, men däremot icke med bindslen kring hornen.

Transporterade kreatur utlämnas på bestämmelsestationen mot biljetternas aflämnande.

§ 15. **Godsexpeditionerna** hållas i allmänhet tillgängliga för allmänheten hvarje helgfri dag året om från kl. 7 f. m. till kl. 7 e. m., dock att distriktsförvaltning eller, på dess uppdrag, trafikinspektör äger att för expeditionernas öppenhållande föreskrifva andra och jämväl kortare tider, hvilka å vederbörande stationer skola finnas angifna genom anslag.

Å sön- och helgdagar mottagas och utlämnas paket- och ilgods å tid, som genom anslag å stationen tillkännagifves.

Vid mellanstation, där icke genom särskildt anslag är annorlunda bestämdt, stängas godsexpeditionen och magasinet under den tid, då personalen är sysselsatt i och för tågs expedierande.

§ 16. **Gods, som aflämnas** till transport på statens järnvägar, skall vara åtföljdt af fraktsedel enligt fastställt formulär, hvartill blanketter emot lösen tillhandahållas trafikanter på alla järnvägsstationer.

Därest afsändare önskar med snälltåg försända sådana i taxans »Särskilda bestämmelser» nämnda varor, hvilka, när sådant utan olägenhet för tågens regelbundna gång kan äga rum, få mot på visst sätt förhöjd fraktgodsfrakt befordras med dylika tåg, är han skyldig att i fraktsedelns alla tre afdelningar anteckna, att godset försändes såsom fraktgods »med snälltåg».

Med undantag af gods, som försändes i hela vagnslaster, äfvensom styckegods af sådan beskaffenhet — såsom hö, tegel, bräder m. m. — att hvarje i försändelsen ingående kolli icke lämpligen kan af afsändaren förses med omslag och adress, och som därför med afseende å lossning och lastning behandlas såsom

6. 219
v. 219
219

vagnslastgods, emottages icke gods till befordran å järnväg, om icke godsets destination och emottagarens namn eller kollimärke äro tydligt utsatta å yttre omslaget.

Gods, som med oriktig fraktsedel inlämnats till en station, får återtagas eller kan, om utrymmet sådant medgifver, på inlämnarens ansvar kvarligga å stationen till dess att ny behörig fraktsedel inkommit.

För den tid, som godset sålunda kvarlegat utöfver den i Taxans »Särskilda bestämmelser» stadgade aflämnings- resp. lastningsfrist skola plats- eller magasins- resp. vagnspengar erläggas.

Vederbörande järnvägstjänstemans anteckning å fraktsedeln om inlämningstiden är ensamt gällande.

Fraktgods måste för att, därest utrymme och öfriga omständigheter det medgifva, kunna befordras med något bestämdt godsförande bantåg, vara å stationen inlämnadt senast 2 timmar före tågets utsatta afgangstid, där ej vederbörande trafikbefäl i fråga om sådana i taxans »Särskilda bestämmelser» nämnda varor, som få mot afgift såsom för fraktgods befordras med persontåg eller för ilgodsbefordran upplåtet snälltåg, medgifvit, att godset får inlämnas inom kortare tid.

Gods kan insändas direkt till godsexpeditionerna med formän och emottages därstädes utan att särskild kommissionär behöfver anlitas för dess öfverlämnande, allenast godset åtföljes af behörig fraktsedel.

Allt gods, som ej lastas i vagnarna genom afsändarens egen försorg, skall af aflämnaren uppläggas enligt stationsbefällets anvisning å lastplattform eller i godsmagasin.

Paket- och ilgods måste för att kunna befordras med något bestämdt ilgodsförande bantåg vara å stationen inlämnadt senast 30 minuter före tågets utsatta afgangstid.

ej för
enligt väntan
H. X. T. 011

§ 17. **Utlämning af gods**, som ankommit till en station, begynner så fort ske kan efter hvarje bantågs ankomst, dock med iakttagande af de för gods-expeditionernas öppnande och stängande uti § 15 bestämda tider. Särskilda undantag härifrån kunna dock af trafikinspektören medgifvas.

§ 18. För transport af **krut och andra explosiva ämnen** samt eldfarliga oljor och vissa andra därmed jämförliga vätskor gäller hvad därom är i särskilda kungl. förordningar stadgadt.

§ 19. **Frätande syror** transporteras, därest icke frakt erlægges såsom för full vagnslast, endast på de dagar och med de tåg, som genom särskilda å stationerna uppsatta anslag angifvas.

§ 20. Damejeanner och andra glas- eller lerkärl, hvaruti flytande ämnen förvaras, skola vara omsorgsfullt tillslutna och inpackade i tillräckligt starka lådor eller spilträn. Sker försändningen i full vagnslast från en afsändare till en emottagare och mellan stationer, belägna vid bana med samma spårvidd, så att omlastning ej behöfver ifrågakomma, må flaskorna eller damejeannerna föras i korgar.

Klorsyradt kali och andra likartade ämnen skola vara inlagda i papperskapslar, förvarade i väl slutna trälådor.

Fosfor skall vara inlagd i med vatten fyllda, tillödda bleckdosor, förvarade i tätt slutna, med sågspån fyllda trälådor, ej vägande öfver 50 kilogram.

Alla lådor, hvaruti förenämnda ämnen transporteras, skola vara försedda med handtag samt påskrift, angifvande innehållet och den sida, som alltid bör vändas uppåt.

Tändstickor skola vara inlagda i bleckaskar eller i med papper klädda trälådor.

Kalciumpkarbid skall vara inpackadt i kärl af smidig metall, dock ej af koppar, af behörig styrka, fullt tätt

sammansatt samt tydligt märkt med ordet »kalciumkarbid».

Begagnadt trassel skall vara inpackadt i fasta, tätt slutna fat, lådor eller andra behållare.

För befordring af flytande kolsyra och komprimeradt syre använda cylindrar skola vara märkta med år, månad och dag, då undersökning af deras motstånd mot vätsketryck ägt rum, äfvensom med signatur^{*)}, utvisande den person eller anstalt, som verkställt denna undersökning. Trycket skall utgöra minst 190 atmosfärer och i cylindern skall finnas ett utrymme af 1.34 liter för hvarje kilogram flytande kolsyra. Cylindrar, som undersökts i Sverige äfvensom sådana som införts till Sverige i samtrafik med utlandet, få emottagas till transport, om undersökningen företagits inom de tre sista åren. I öfrigt få i utlandet undersökta cylindrar emottagas till transport endast under villkor att, enligt å desamma anbragt märke, undersökningen ägt rum inom de sista sex månaderna.

Cylindrar, som användas för befordring af acetylen upplöst i acetone, benämnd dels acetongas, dels acetylen-dissous, dels dissous-gas, skola jämväl hafva underkastats undersökning af ofvanberörda art, skolande trycket utgöra minst 40 atmosfärer och undersökningen vara företagen inom de fem sista åren. (50 atmosfärer)

Flytande luft mottages till befordran i med dubbla väggar försedda glasflaskor, hvilka förhindra ledning och utstrålning af värme. Glasflaskorna skola vara beklädda med filt samt tillslutna med filtpropp på sådant sätt, att innehållet icke kan flyta ut, men väl

*) De personer och anstalter, som i Sverige äga verkställa denna undersökning, äro för närvarande:

i Stockholm (Liljeholmen) inspektören för explosiva varor, professor Werner Cronquist (initialer W. C.) och Kungl. Tekniska högskolans materialprofvningsanstalt (initialer T. H. M.), i Göteborg materialprofvningsanstalten i Göteborg (initialer G. M. A.), i Malmö öfveringenjören för ångpanneundersökning i Södra Sverige Emil Risberg (initialer E. R.) samt i Örebro ingenjören E. Hammarström (initialer E. Hm).

uppkommande gaser kunna utströmma utan att i flaskan alstra ett alltför starkt tryck. Filtproppen skall sitta så fast, att den icke lossnar, om flaskan faller omkull eller vändes upp och ned. Hvarje flaska för sig eller flera flaskor gemensamt skola skyddas för stötur genom att placeras i en stadigt stående ståltrådkorg eller liknande ställning. Ståltrådkorgarna etc. skola befordras i ofvantill öppna eller endast med ståltrådsnät eller genomborradt lock eller på liknande sätt täckta metallådor eller i med bleck beklädda träådor. Lådorna skola vara försedda med påskrift: »Flytande luft». Såsom packningsämnen få icke användas sågspån, träull, torf, halm, hö eller dylikt. Lådorna skola i järnvägsvagnarna placeras på sådant sätt, att de icke kunna falla omkull eller falla ned, och så att flaskorna stå upprätta och icke utsättas för skada genom annat i samma vagn inlastadt gods. Lättantändliga mindre föremål eller flytande ämnen få icke lastas i omedelbar närhet af flytande luft.

I stället för med dubbla väggar försedda och med filt beklädda glasflaskor kunna för transport af flytande luft äfven användas behållare af annat slag, för såvidt de äro skyddade mot värme, så att de icke öfverdragas med imma eller rimfrost. Om dylika behållare äro tillräckligt starka och stå tillräckligt stadigt, behöfva de icke vara inneslutna i ståltrådkorgar eller dylikt emballage. I öfrigt gälla äfven i detta fall i tillämpliga delar föreskrifterna i föregående stycke.

§ 21. Afsändare af i taxan såsom »farligt ämne» angifna varor skall, så framt han icke vill för dessa varor erlægga 25 procent högre frakt än den i taxan bestämda, å fraktsedeln teckna en förbindelse, att han ansvarar för all skada, som genom läckning, själfantändning, kärlets eller emballagets bräcklighet kan förorsakas icke allenast å annat gods, utan äfven å järnvägens tillhörigheter.

Genom erläggandet af nämnda högre frakt, därom anteckning alltid skall göras å fraktsedeln, befrias afsändaren från ansvaret för den skada å *annat gods* eller *järnvägens tillhörigheter*, som genom bemälda varor kan förorsakas, men för skador, som af ofvan anförda orsaker kunna träffa själfva *de i fråga varande varorna*, ikläder sig järnvägen ingen ansvarighet, utan sker dessa varors transport alltid på afsändarens eller mottagarens risk.

Därför skall ock afsändare, äfven om han genom erläggande af den högre frakten frigör sig från ansvaret för skada å *annat gods* eller *järnvägens tillhörigheter*, på fraktsedlarne teckna orden: »Transporten verkställes för N. N. (afsändarens eller mottagarens) räkning och risk».

Stockholm i juli 1910.

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN.